

**Θέματα Λατινικών
Θεωρητικής Κατεύθυνσης
Β' Λυκείου 1999**

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Κείμενο

Να μεταφράσετε στο τετράδιο σας το παρακάτω κείμενο:

Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitavit. Cassius servos inclamavit et de homine eos interrogavit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniavit. Paucis post diebus res ipsa fidem somnii confirmavit. Nam Octavianus supplicio capitis eum adfecit.

.....
Cum civitas bellum gerit, magistratus creantur cum vitae necisque potestate. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiorum usus res turpis et iners habetur. Vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt, quod ea re, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

Σημείωση: Ως υποκείμενο στα ρήματα desiliunt, proeliantur, (non) sinunt, arbitrantur εννοείται η λέξη Germani.

(Μονάδες 40)

Παρατήρηση 1

1.α. homine, fidem, somnii, capitis, bellum, usus:

Να γράψετε την κλητική των παραπάνω λέξεων στον αριθμό που βρίσκονται.

(Μονάδες 6)

1.β. paucis diebus (μον. 1,5)

eandem speciem (μον. 1,5)

equestribus proeliis (μον. 2)

res turpis (μον. 1,5):

Να γράψετε τη γενική των παραπάνω συνεκφορών στον αριθμό που βρίσκονται.

(Μονάδες 6,5)

Παρατήρηση 2

2.α. dedit, gerit, adfecit, viderant: Να γράψετε το πρώτο και το δεύτερο πρόσωπο του ενικού αριθμού της οριστικής του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκονται τα παραπάνω ρήματα.

(Μονάδες 8)

2.β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της στήλης Α' και δίπλα το γράμμα της στήλης Β' που αντιστοιχεί στον καθένα από αυτούς. Δύο στοιχεία της στήλης Β' περισσεύουν.

(Μονάδες 4,5)

A	B
1. excitavit	α. Τρίτο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παθητικού ενεστώτα. β. Απαρέμφατο παθητικού ενεστώτα.
2. habetur	γ. Τρίτο ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής. δ. Τρίτο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής.
3. importari	ε. Τρίτο ενικό πρόσωπο οριστικής παθητικού ενεστώτα.

Παρατήρηση 3

3. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση συμπληρώνοντας τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των εξής λέξεων του κειμένου:

eos: είναι ..... στο .....
illi: είναι ..... στο .....
somno (στίχος 4): είναι ..... στο .....
equestribus: είναι ..... στο .....
ephippiorum: είναι ..... στο .....

(Μονάδες 12,5)

Παρατήρηση 4

4. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους όρους των παρακάτω προτάσεων του κειμένου:

α. Respondit ille se esse Orcum.

β. Vinum a mercatoribus a se importari non sinunt.

(Μονάδες 12,5)

Παρατήρηση 5

- 5.α. Που οφείλονται οι ομοιότητες της λατινικής με την ελληνική γλώσσα;
(Μονάδες 6)

- 5.β. Να ξαναγράψετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω προτάσεις συμπληρώνοντας τα κενά:

«Γενέθλιος» χρονολογία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας θεωρείται το έτος .....

Οι εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, με βάση ιστορικά κριτήρια, είναι η ....., η ..... και η .....

(Μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας. Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσσιο και τον Ξύπνησε. Ο Κάσσιος φώναξε τους δούλους του και τους ρώτησε γι' αυτόν τον άνθρωπο. Εκείνοι (όμως) δεν είχαν δει κανέναν. Ο Κάσσιος ξανακοιμήθηκε και ονειρεύτηκε την ίδια μορφή. Λίγες μέρες αργότερα τα ίδια τα πράγματα επιβεβαίωσαν την αξιοπιστία του ονείρου. Ο Οκταβιανός δηλαδή του επέβαλε την ποινή του θανάτου.

Όταν η χώρα του κάνει πόλεμο, εκλέγουν άρχοντες με εξουσία ζωής και θανάτου. Στις ιππομαχίες συχνά πηδάνε από τα άλογά τους και πολεμάνε πεζοί. Η χρήση της σέλας θεωρείται ντροπή και μαλθακότητα. Δεν επιτρέπουν στους εμπόρους να φέρουν κρασί στη χώρα τους, γιατί εξαιτίας του, όπως πιστεύουν, οι άνδρες γίνονται μαλθακοί και εκθηλύνονται.

1.α. Κλητική: homo, fides, somnium, caput, bellum, usus

1.β. Γενική: paucorum dierum, eiusdem speciei, equestrium proeliorum, rei turpis

2.α.

α' ενικό: do, gero, adficio, video

β' ενικό: das, geris, adficias, vides

2.β.

1.γ., 2.ε., 3.β.

3.

eos: είναι αντικείμενο στο interrogavit

illi: είναι υποκείμενο στο viderant

somno (στίχος 4): είναι έμμεσο αντικείμενο στο dedit

equestribus: είναι επιθετικός προσδιορισμός στο proeliis

ephippiorum: είναι γενική αντικειμενική στο usus

4.

α. respondit: ρήμα, ille: υποκείμενο του ρήματος, esse: ειδικό απαρέμφατο αντικείμενο στο ρήμα,

se: υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου esse (ταυτοπροσωπία και άμεση αυτοπάθεια), Orcum: κατηγορούμενο στο se.

β. (non) sinunt : ρήμα (εννοείται το υποκείμενο Germani), importari: τελικό απαρέμφατο αντικείμενο στο ρήμα, vinum: υποκείμενο του απαρεμφάτου importari (ετεροπροσωπία), a mercatoribus: εμπρόθετη αφαιρετική του ποιητικού αιτίου στο παθητικό απαρέμφατο importari, ad se: εμπρόθετος της κατεύθυνσης σε πρόσωπο στο importari (έμμεση αυτοπάθεια).

5.α. Οι ομοιότητες της λατινικής με την ελληνική γλώσσα οφείλονται: 1. στην κοινή καταγωγή από την Ινδοευρωπαϊκή (π.χ. duo - δύο, fero - φέρω, pater - πατήρ), 2. στα πολιτιστικά και γλωσσικά δάνεια του ελληνικού αποικισμού στην κεντρική και Κάτω Ιταλία, από τη Νεάπολη και την Κύμη μέχρι τη Σικελία, 3. στην κατάκτηση της ελληνικής

Ανατολής από τους Ρωμαίους. [Εισαγωγή, σελ 9, Η λατινική γλώσσα, 2^η παράγραφος: «Οι ομοιότητες ... από τους Ρωμαίους.»]

- 5.β.** «Γενέθλιος» χρονολογία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας θεωρείται το έτος 240 π.Χ.. [Εισαγωγή, σελ 10, Η γένεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας.]
Οι εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, με βάση ιστορικά κριτήρια, είναι η δημοκρατική, η αυγούστεια και η αυτοκρατορική. [Εισαγωγή, σελ 11, Εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας.]